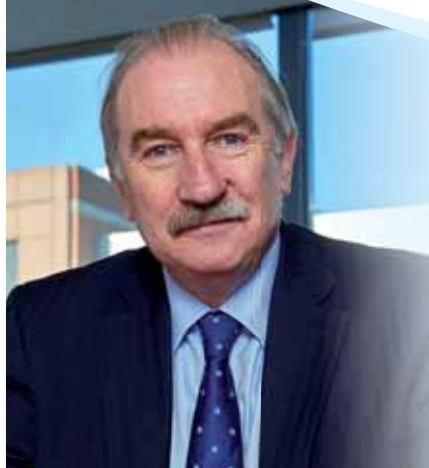

EESRK info

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas – tiltas tarp Europos ir organizuotos pilietinės visuomenės
2016 m. gegužės mėn. | LT

REDAKCIJOS SKILTIS Mieli skaitytojai,

Štai prabėgo dar vienas mėnuo, Briuselio teroristinių išpuolių sukeltą gilų susirūpinimą pamažu keičia ramesnė nuotaika, o pasaulis toliau stebi, kaip Europa sprendžia kylančias problemas: migracijos, Britanijos pasitraukimo iš ES, Graikijos skolos krizės ir kt.

Dauguma šių problemų tebėra aktualios. Daug diskusijų sukėlęs susitarimas su Turkija vis dar svarstomas ir visos pasekmės kol kas nėra žinomos. Ar mes iš tiesų tikime, kad šis susitarimas gali būti ilgalaikis sprendimas vis didėjant žmonių srautams, kurie, ekspertų nuomone, ir toliau didės? Kur Europos sprendimas, kurio Komitetas reikalauja?

Britanijos pasitraukimas iš ES – dar vienas opus klausimas. Ar birželio 23 d. jis nuslops, ar skaudžiai palies mus visus – ne tik JK, bet ir visą Europą – sukeldamas neįsivaizduojamas Jungtinės Karalystės pasitraukimo iš ES pasekmes? Esu aistringas Europos šalininkas. Nuoširdžiai tikiuosi, kad galiausiai pagrįstai laimės pasisakantieji už buvimą ES sudėtyje. Esu iš Šiaurės Airijos ir Europa mums reiškia tiek daug, ką esame pasiekę stiprindami bendruomenių ryšius. Mano nuomone, sprendimas pasitraukti iš ES sugriautų tiltus su Europa ir netgi kitomis pasaulio šalimis.

O kaip Graikijos skolos krizė? Kol politikai svarstė, kaip sutrukdyti pabėgėliams patekti į Europą, o Jungtinei Karalystei iš jos pasitraukti, „visų ES krizių motina“, kaip praėjusių savaitę ją apibūdino „Financial Times“, „lėtai ir tyliai vėl sugrįžo“. Dėl mokėjimo įsipareigojimų neįvykdymo (nebent Graikija gautų dar vieną finansinės pagalbos injekciją) gali vėl sugrįžti laikinai nutolusi Graikijos pasitraukimo grėsmė.

Jei ES nori susigrąžinti pastaraisiais metais prarastą visuomenės pasitikėjimą, ji privalo rasti ilgalaikius šių problemų sprendimus. Kadangi pasaulio akyse Europa yra modelis, kaip kadaise buvęs nuolatinių kovų laukas pavirto ilgalaikės taikos, demokratijos, gerovės ir atvirumo erdve, Europa privalo rasti savo vardo vertus sprendimus, kurie būtų ryžtingi, novatoriški ir humaniški. EESRK yra pasirengęs savo idėjomis ir pasiūlymais prisidėti prie šių Europos pastangų. Ar yra kam į juos įsiklausyti?

Michael Smyth

Už biudžetą atsakingas EESRK pirmininko pavaduotojas

ĮSIDĖMĖTINOS DATOS

2016 m. gegužės 25–26 d.,
EESRK, Briuselis –
EESRK plenarinė sesija

2016 m. gegužės 28 d.,
EESRK, Briuselis –
atvirų durų diena

ŠIAME LEIDINIO NUMERYJE

2 Pilietinę visuomenę reikia
visapusiškai įtraukti
į energetikos sąjungą

3 Skaitmeninės dienos
minėjimas EESRK

4 EESRK konferencija dėl
Europos aviacijos strategijos

NETRUKUS EESRK

Išradingi ir ateičiai pasirengę Nyderlandai

2016 m. gegužės 25 d. EESRK patalpose duris atvers paroda, kurioje bus pristatyti Nyderlandų kūrybinės pramonės laimėjimai deltos ir jūrų technologijų, inovacijų ir tvarumo srityse. Paroda, surengta kartu su ES pirmininkaujantiais Nyderlandais, vyks JDE pastato 6 aukšto fojė. Ji veiks iki 2016 m. birželio 24 d. (sk/dm)

Netherlands Enterprise Agency

EESRK nuomone, dvikryptė integracijos politika bus naudinga ir pabėgėliams, ir vietos gyventojams

Pranešėja Christa Schweng ir bendrapranešėjis Panagiotis Gkofas

Balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje EESRK pažymėjo, kad siekiant rezultatų daugiau dėmesio reikia skirti integracijos politikai ir geriausios praktikos pavyzdžių taikymui. Jei integracija bus sėkminga, ji Europoje užtikrins socialinę sanglaudą, ekonomikos augimą ir naujas darbo vietas. Tačiau reikia

palaiykėti glaudesnius ryšius ir bendradarbiauti su priimančiosiomis bendruomenėmis – žiniasklaida, vietos valdžios institucijomis, profesinėmis sąjungomis, darbdavių organizacijomis, NVO – siekiant sukurti palankią aplinką naujai atvykstantiems asmenims ir sulaukti visapusiškos visuomenės paramos.

EESRK ragina investuoti į tikslines priemones, pavyzdžiui, kalbos kursus ir profesinį mokymą. „Netrukus po registracijos, jeigu tikimasi teigiamo sprendimo dėl prieglobsčio statuso, turėtų būti organizuojamas kalbos mokymas, – teigia šios nuomonės pranešėja Christa Schweng. – Mokant reikėtų suteikti ir bendros informacijos apie vertybes, kultūrinius ypatumus ir procesus, taip pat nustatyti pabėgėlio įgūdžius ir kvalifikaciją.“ Nelydimi nepilnamečiai turi būti skubiai integruojami į mokymo sistemą arba konsultuojami dėl profesinio mokymo galimybių. „Esame įsitikinę, kad pabėgėlių integracija yra absoliučiai būtina mūsų visuomenėms, jei norime išsaugoti socialinę sanglaudą. Integracijos trūkumas gali paskatinti paralelinių bendruomenių atsiradimą ir taip destabilizuoti priimančiąsias šalis. Todėl savo pačių labai integracijos priemones turime pradėti įgyvendinti pačiame ankstyviausiam etape“, – pridūrė Christa Schweng ir bendrapranešėjis Panagiotis Gkofas. (cad)

EESRK primygtinai ragina dėl visuomenės saugumo nustatyti griežtesnius teisės aktus dėl šaunamųjų ginklų

Po pastarųjų tragiškų įvykių Europoje pradėta dar karščiau diskutuoti dėl Direktyvos dėl ginklų įsigijimo ir laikymo peržiūros. Visuomenės saugumui kyla vis didesnis pavojus ir reikia kuo skubiau mažinti galimybes laisvai apsirūpinti šaunamaisiais ginklais, kurie patenka į radikalių grupuočių, organizuotų nusikaltėlių ir sutrikusių individų rankas.

EESRK nuomone, siūlomi išaiškinimai ir naujos darnesnės taisyklės ginklų ženklinimo ir naikinimo srityje yra didelis žingsnis į priekį. Vis dėlto EESRK mano, kad teisės aktai neturėtų būti vien skubus atsakas į pastaruosius teroro aktus. Balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės EESRK siūlo keletą konkrečių priemonių. Kadangi svarbu atsekti ne tik ginklus, bet ir šaudmenis, pramonė turėtų būti raginama išnagrinti galimybę šaudmenis ženklinti neišdildomais ženklais. Kadangi nusikaltimo vietoje paprastai randamas šaudmuo, o ne ginklas, taip ženklinant

būtų galima policijos tyrimams suteikti svarbios informacijos. EESRK nuomone, jei šiuos duomenis teisėtarkos institucijos skelbtų sąveikiuose duomenų bazėse, tai labai padėtų padidinti tyrimų veiksmingumą.

Kitas būdas būtų pasekti Australijos ir Jungtinės Karalystės pavyzdžiu ir įgyvendinti ginklų supirkimo programą. 1997 m. Australijoje pradėta viena didžiausių ginklų naudojimo ir laikymo taisyklių reformų, kurią vykdant iš apyvartos pašalinta apie 700 000 ginklų, ir, įvedus papildomų apribojimų, labai sumažėjo žmogžudysčių šaunamaisiais ginklais skaičius.

Dar viena sritis, į kurią būtina atkreipti dėmesį, yra trimatis spausdinimas. Tai technologijos raida, kuri gali būti naudojama ginklams, įskaitant mirtinus, gaminti, be jokios galimybės kontroliuoti ar atsekti tokią gamybą, nes šie ginklai daugiausia gaminami iš medžiagų, kurių neaptinka tradicinės saugos sistemos.

© Shutterstock/Dmytro

EESRK pritaria tam, kad būtų pradėti vykdyti privalomi sveikatos patikrinimai, kurie būtų kokybiški ir apimtų minimalius Europos reikalavimus, siekiant įvertinti fizinę ir psichinę sveikatą išduodant arba pratęsiant leidimus. Tačiau direktyvoje taip pat galėtų būti reikalaujama reguliariai rengti mokymus, kaip elgtis su šaunamaisiais ginklais, ir numatyti saugaus jų laikymo užtikrinimo ir ginklų gabenimo reikalavimus. (sg)

Pilietinę visuomenę reikia visapusiškai įtraukti į energetikos sąjungą

Komisijos pirmininko pavaduotojas Maroš Šefčovič ir EESRK pirmininkas Georges Dassis

EESRK balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje EESRK nuomonėje dėl 2015 m. energetikos sąjungos būklės (pranešėjas Stéphane Buffetaut, Darbdavių grupė) raginama daugiau dėmesio skirti energetikos sąjungos socialiniam aspektui ir Komisijos prašoma tai įtraukti į kitos metinės ataskaitos vertinimo kriterijus.

EESRK mano, kad būtina pagerinti statistinius duomenis, kuriais grindžiamos ataskaitos, nes kai kurie jų yra pasenę, nesuprantami arba jų visai nėra. Be to, EESRK pažymi, kad energetikos sąjungos valdymas – tai ne tik administracinis procesas: būtina tvirta politinė valia ir bendra valstybių narių ir ES institucijų vizija.

Vykstant plenarinės sesijos debatams, Komisijos pirmininko pavaduotojas Maroš Šefčovič padėkojo EESRK už energetikos sąjungos rėmimą ir pabrėžė EESRK siūlomo Europos dialogo energetikos klausimais svarbą.

Taip pat balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje dėl ES energetikos politikos (pranešėjas Vitas Mačiulis, Įvairių interesų grupė) EESRK dar kartą paragino Komisiją ir nacionalines vyriausybes pilietinės visuomenės organizacijoms suteikti svarbų vaidmenį diskusijose energetikos klausimais.

Pagrindinė ES problema yra ta, kad daugiau kaip 50 proc. visos suvartojamos energijos yra importuojama. Importas turi būti užtikrintas. Reikia plėsti energijos importo partnerių ratą užmezgant dialogą su naujais ir patikimais energijos tiekėjais.

Bendra ES pozicija – tai stiprios ES energetikos politikos išorės dimensijos pagrindas. EESRK primygtinai ragina „kalbėti vienu balsu“ nepaisant įvairiose valstybėse narėse esančių skirtingų energijos rūšių derinių, energijos importo struktūros ir įprastų partnerių. (sg)

Mokesčių vengimo išlaidos tenka Europos piliečiams

Agresyvus mokesčių planavimas, visų pirma vykdomas tam tikrų tarptautinių įmonių, prisideda prie valstybių narių mokesčių bazių erozijos, kuri sudaro apie 50–70 mlrd. EUR per metus. ES galiausiai nusprendė užkirsti kelią tokiai praktikai. EESRK tvirtai remia Komisijos pasiūlymą, tačiau ragina laikytis dar griežtesnės pozicijos mokesčių vengėjų atžvilgiu, kartu užtikrinti ES konkurencingumą aktyviai vykdamas derybas EBPO ir G20 lygmeniu.

Balandžio mėn. plenarinės sesijos metu priimtoje **nuomonėje** EESRK siūlo vienodai įgyvendinti taisyklės valstybėse narėse, vadovaujantis EBPO veiksmų planu dėl mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo. Be to, Komitetas ragina Komisiją ir valstybes nares aktyviau vesti tarptautines derybas EBPO arba G20 siekiant užtikrinti vienodą įgyvendinimą EBPO lygmeniu, įskaitant JAV.

„Mokesčiai yra svarbi valstybių priemonė šalinanti nelygybę mūsų visuomenėje. Jie reikalingi infrastruktūrai kurti, švietimui užtikrinti ir skurstantiesiems remti. Todėl mokesčių vengimo negalima laikyti lengvu pasižengimu – iš tiesų tai yra vagystė iš valstybės ir galiausiai iš

visuomenės“, – teigia nuomonės pranešėjas Petru Sorin Dandea.

EESRK taip pat rekomenduoja pakeitimo sąlygą (pagal kurią užsienyje gautos pajamos yra apmokestinamos, o ne atleidžiamos nuo mokesčių, ir suteikiamas mokesčių kreditas) tiesiogiai taikyti visiems mokesčių mokėtojams, kurie gauna pajamas mokesčių rojais laikomose jurisdikcijose.

EESRK rekomenduoja Europos Komisijai direktyvoje numatyti reikalavimą valstybėms narėms viešai skelbti ataskaitose pateiktus duomenis, dėl kurių vyks automatiniai informacijos mainai, tačiau mano, kad prievolė teikti informaciją neturėtų būti taikoma MVĮ siekiant išvengti neproporcingai didelių sąnaudų.

Reikėtų parengti valstybių ar teritorijų, atsiskaitančių laikytis gero mokesčių srities valdymo standartų, eiliškumo sąrašą. Atsižvelgdamas į žalą, kurią valstybių narių mokesčių bazei daro agresyvus mokesčių planavimas, EESRK ragina nustatyti trumpesnį direktyvos įgyvendinimo terminą nei dabar nustatytas trejų metų laikotarpis. (sma)

© shutterstock/ Olivier Le Moal

Laisvas judėjimas turi būti teisingesnis visiems

Darbuotojų judumas yra pamatinis Europos Sąjungos principas ir vienas iš Europos piliečių labiausiai vertinamų laimėjimų. Jis gali suteikti naujų įsidarbinimo galimybių ir padėti kurti gerovę Europos piliečiams bei įmonėms.

2014 m. Europos Sąjungoje buvo apie 15 mln. mobiliųjų darbuotojų, nors 2006 m. jų buvo vos 12 mln. Tais pačiais metais darbingo amžiaus mobiliųjų darbuotojų, dirbančių ir gyvenančių kitoje valstybėje narėje, skaičius siekė 8,3 mln., t. y. 3,4 proc. visos darbo jėgos, neįskaičiuojant 1,6 mln. pasienio darbuotojų. „Kad laisvas judėjimas būtų sėkmingas, jis turi būti teisingas visiems. Taisyklės privalo užtikrinti vienodas sąlygas ir nediskriminavimą dėl pilietybės“, – nurodė nuomonės šiuo klausimu pranešėja Laura González de Txabari Etxaniz. „Vykdamas

nesąžiningą įdarbinimo praktiką išnaudojami darbuotojai ir kuriamas „socialinis dempingas“, o kai kurios valstybės narės nori atsisakyti teikti socialinę paramą mobiliesiems darbuotojams. Kita vertus, dabartinės sąlygos dėl migracijos krizės yra nepalankios darbuotojų judumui. Europa dabar turi tvirtiau ir ryžtingiau nei bet kada anksčiau ginti savo principus ir padėti mobiliesiems darbuotojams.“

Nuomonėje pabrėžiami praktiniai sprendimai, pavyzdžiui, stiprinti darbo inspekcijas, veikiančias valstybėse narėse ir tarpvalstybiniu lygmeniu, geriau koordinuoti nacionalines socialinės apsaugos sistemas ir tenkinti komandiruočių darbuotojų poreikius, visų pirma konsultuotis su socialiniais partneriais prieš prieštarinčiai vertinamos komandiravimo direktyvos persvarstymą ES lygmeniu. (cad)

© shutterstock/ Rido

Skaitmeninės sutartys – EESRK ragina Komisiją užkirsti kelią vartotojų teisių apribojimui

EESRK balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje (pranešėjas Jorge Pegado Liz) nagrinėjami Europos Komisijos teisėkūros pasiūlymai dėl skaitmeninio turinio teikimo ir internetinio prekių pardavimo. Šie du pasiūlymai sudaro bendrus tikslus turinčių dokumentų rinkinį, atitinkantį Bendrosios skaitmeninės rinkos strategiją.

EESRK sutinka, kad šioje srityje reikia išspręsti nemažai klausimų, tačiau nepritaria Komisijos nurodytam teisiniam pagrindui. Komiteto nuomone, čia kalbama ne apie bendrosios rinkos sukūrimą, o apie vartotojų teisių apibrėžimą, vartotojų apsaugą ir gynimą. Remiantis vartotojų teisių politika, reikėtų numatyti minimalaus suderinimo priemones ir sudaryti

sąlygas valstybėms narėms pačioms nustatyti aukštesnės vartotojų apsaugos normas.

Nuomonėje teigiama, jog nepriimtina tai, kad šiame Komisijos pasiūlyme nustatomos dvi sistemos, pagal kurias laikomasi skirtingo požiūrio į prekių pardavimą internetu ir ne internetu. Komitetas tvirtai pasisako už tai, kad realiame pasaulyje (dalyvaujant asmeniškai) sudaromoms sutartims pripažįstamos teisės turėtų būti taikomos ir teisės aktuose, reglamentuojančiuose skaitmeninę aplinką. EESRK pripažįsta kai kurių nematerialiojo turinio sandorių ypatumus, tačiau primygtinai ragina neriboti vartotojų teisių.

Be to, EESRK yra susirūpinęs tuo, kad į daugelį klausimų direktyvoje neatsižvelgiama, nors labai svarbu juos suderinti, kaip antai amžius, kurio sulaukę nepilnamečiai gali sudaryti sutartis skaitmeninėje aplinkoje, ir naujausia praktika, kai tam tikrų socialinių tinklų tinklalapiuose pateikiamas mygtukas „mokėti dabar“ (pay now) nenurodant jokios atsakingos platformos interneto svetainės.

EESRK mano, kad kuo skubiausiai turi būti nustatytos aiškios taisyklės siekiant užtikrinti vartotojų apsaugą, ypač duomenų saugumą ir privatumo apsaugą, perkant internetu nematerialiąsias prekes, nes kol kas tik viena valstybė narė (Jungtinė Karalystė) yra nustatiusi konkrečias šios rūšies sutartims taikomas taisykles. (sg/dr)

© shutterstock/ Maxx-Studio

Prekyba visiems. Atsakingesnės prekybos ir investicijų politikos kūrimas

Nuomonėje „Prekyba visiems. Atsakingesnės prekybos ir investicijų politikos kūrimas“ EESRK pabrėžia būtinybę naudoti prekybos susitarimus kaip priemonę skatinti darnų vystymąsi, žmogaus ir socialines teises, sąžiningą ir etišką prekybą ir kovoti su korupcija. EESRK pritaria Europos Komisijos naujam komunikatui „Prekyba visiems“ ir pažymi, kad reikia labiau įtraukti pilietinę visuomenę į derybų ir įgyvendinimo procesą, nes komunikate visai neminimi pilietinės visuomenės stebėsenos mechanizmai, taikomi jau galiojančių ES prekybos susitarimų prekybos ir darnaus vystymosi skyriams.

Komitetas mano, kad aukšto lygio ir įvairiapuse informacija paremtos diskusijos ES ir nacionaliniu lygmeniu padės užtikrinti platesnį dalyvavimą ir visuomenės pritarimą sąžiningesnei pasaulinės prekybos sistemai, nes prekybos politikoje atsispindi ES vertybės. Taigi nuomonėje palankiai vertinamas Komisijos įsipareigojimas užtikrinti atsakingą pasaulinių tiekimo grandinių valdymą. EESRK tikisi, kad bus atsižvelgta į prekybos susitarimų ir ES požiūrio į Darna vystymosi tikslų įgyvendinimą tarpusavio ryšį. (mm)

Ar Komisijai tikrai rūpi piliečių dalyvavimas? – klausia EESRK Europos piliečių iniciatyvos dieną

„Europos piliečių iniciatyva (EPI) suteikia galimybę piliečiams prisidėti prie ES politikos formavimo. Praėjus penkeriems metams matome, kad priemonė tinkamai neveikia. Atėjo metas Europos Komisijai įgyvendinti institucijų rekomendacijas“, – pareiškė EESRK pirmininko pavaduotojas Michael Smyth 2016 m. Europos piliečių iniciatyvos dieną, kurią balandžio 20 d. Briuselyje surengė EESRK. Daug pilietinės visuomenės organizacijų atstovų buvo nusivylę ne tik tuo, kad Komisija atidėjo Europos piliečių iniciatyvos peržiūrą, bet ir dėl to, kad Komisijos narys Frans Timmermans nedalyvavo EPI dienos renginiuose.

EESRK ne vienintelis siekia, kad Europos piliečių iniciatyva galiausiai taptų tuo, kas buvo numatyta Lisabonos sutartyje, t. y. novatoriška tarpvalstybinės dalyvaujamosios demokratijos priemonė:

- Europos ombudsmenas parengė 11 rekomendacijų, kaip patobulinti EPI;
- Europos Parlamentas pateikė rezoliuciją su aiškiais ir konkrečiais pasiūlymais, kaip keisti Europos piliečių iniciatyvą;
- Regionų komitetas priėmė nuomonę, kurioje raginama skubiai ir iš esmės persvarstyti Europos piliečių iniciatyvos priemonę;
- galiausiai Komisija 2015 m. balandžio mėn. ataskaitoje pripažino, kad organizatoriams kyla daug sunkumų ir pasiūlė pakeitimų, tačiau, užuot atlikusi pakeitimus, ji atidėjo EPI peržiūrą.

Pagrindinės EPI skirto klausimo išvados bus įtrauktos į šiuo metu rengiamą EESRK nuomonę dėl EPI peržiūros. Komitetas aktyviai dalyvauja EPI procese kaip tarpininkas ir padedančioji institucija. (sma)

Žiedinė ekonomika: EESRK ragina būti ryžtingesniems ir nustatyti plačius tikslus

Savo nuomonėje dėl Komisijos žiedinės ekonomikos teisės aktų rinkinio, kuri buvo priimta balandžio mėn. plenarinėje sesijoje, EESRK palankiai vertina pateiktus pasiūlymus kaip žingsnį teisinga linkme. Tačiau išlieka vienas labai svarbus klausimas: ar to pakaks, kad Europos šalių ekonomika pereitų prie išties žiedinio modelio, pagal kurį ekonominė gerovė atsiejama nuo gamtos išteklių naudojimo ir sukuriamas daug ekonominių bei socialinių privalumų?

Gamintojai turėtų būti skatinami plėtoti tokius verslo modelius, kuriuose prekių nuoma ir prekių kaip paslaugų pardavimas taptų standartine praktika ir visos išlaidos būtų internalizuojamos, o didesnės gamintojo atsakomybės sistemos valstybėms narėms turėtų būti privalomos. Gamintojai taip pat turėtų būti įpareigoti suteikti informacijos apie tikimąją savo gaminių veikimo trukmę.

EESRK nuomone, vykdant numatytą Ekologinio projektavimo direktyvos peržiūrą, būtina atsižvelgti į visą gaminių gyvavimo ciklą, įskaitant patvarumą, galimybes jį pataisyti, atsarginių dalių prieinamumą ir įperkumą, ir reikėtų reikalauti, kad gamintojai besąlygiškai atskleistų informaciją apie taisymą ir aptarnavimą. EESRK taip pat norėtų, kad suplanuotas nusidėvėjimas būtų visiškai uždraustas.

EESRK siūlo sukurti paramos priemones, suteikiančias galimybę mažesnes pajamas gaunantiems žmonėms naudotis aukštesnės kokybės prekėmis ir paslaugomis, kurios paprastai kainuoja brangiau. Tai galėtų būti vyriausybės remiamos skolinimo programos arba gamintojų remiamos finansavimo programos, pagal kurias ilgesnės veikimo trukmės gaminiai būtų taikomos mažesnės palūkanos. Tikslus ženklinimas taip pat padės vartotojams priimti sprendimus remiantis informacija.

EESRK mano, kad svarbu ankstyvame etape nustatyti asmenis, kurie gali nukentėti dėl šio perėjimo ir imtis tinkamų socialinės apsaugos priemonių, įskaitant švietimą, mokymą ir perkvalifikavimą. Informuotumo didinimas – tai ilgalaikis siekis, kuris turi būti skirtas visai visuomenei, ir jį reikėtų pradėti dar vaikų darželiuose siekiant parengti naujos kartos atsakingus vartotojus ir paskatinti elgsenos pokyčius.

EESRK taip pat siūlo aktyviai remti pilietinės visuomenės veikėjų, remiančių perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio, tinklus ir išnagrinėti galimybę sukurti **Europos žiedinės ekonomikos platformą**, kuri leistų kartu plėtoti idėjas, keistis geriausia praktika ir didinti informuotumą apie ją. (sma)

Slovakija rengiasi perimti ES vairą

2016 m. liepos mėn. Slovakija pradės pirmąjį savo šešis mėnesius trukusiantį pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai. Nyderlandus pakeičiančios Slovakijos pirmininkavimas bus jau 116-asis pirmininkavimas Tarybai, vėliau estafetė bus perduota Maltai.

Slovakijos pirmininkavimo laikotarpiu didžiausias dėmesys bus skiriamas ES ypač svarbiems klausimams, tokiems kaip bendroji rinka, energetikos sąjunga, sanglaudos politika, kapitalo rinkų sąjunga, 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa, 2017 m. ES biudžetas ir plėtra.

Be seniai suplanuotų darbotvarkės klausimų, ne mažiau svarbios bus migracijos krizės, Dublino reglamentų persvarstymo ir kovos su terorizmu problemos. Be to, savo pirmininkavimo laikotarpiu Slovakija atsižvelgs ir į aktualijas – teks aptarti ir Jungtinės Karalystės referendumo dėl išstojimo iš ES rezultatus.

Šiuo metu Slovakijos visuomenės domėjimasis ES reikalais yra bene mažiausias nuo šalies įstojimo į ES. Pirmininkavimas ES taps puikia proga priminti visuomenei apie Europos reikalus ir Slovakijos vaidmenį ES.

EESRK bendradarbiaujantis su pirmininkaujančia valstybe yra gana intensyvus. Slovakijos vyriausybė paprašė Komiteto parengti keturias tiriamąsias nuomones:

- *Technologinės plėtros poveikis socialinės apsaugos sistemai ir darbo teisei*
- *Programos „Horizontas 2020“ laikotarpio vidurio peržiūra*
- *Naujas elektros energijos rinkos modelis ir galimas poveikis pažeidžiamiesiems vartotojams;*
- *Perspektyvų reglamentavimas*

Neeilinis EESRK biuro posėdis vyks 2016 m. birželio 14 d. Bratislavoje.

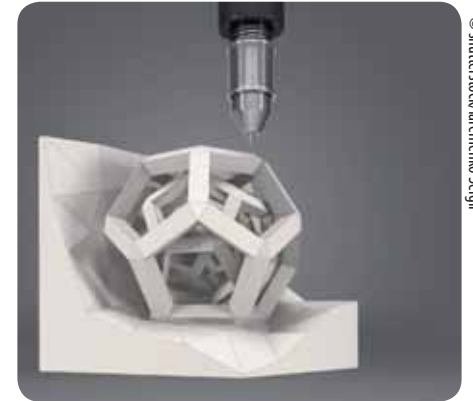
Galutinė Slovakijos pirmininkavimo ES Tarybai programa bus patvirtinta birželio mėn. 2016 m. liepos 13 d. EESRK liepos mėn. plenarinėje sesijoje ją pristatys Slovakijos užsienio ir Europos reikalų ministerijos Valstybės Sekretorius ir vyriausybės įgaliotasis atstovas Slovakijos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu Ivan Korčok. (as/mb/ns/pbs)

EESRK pasisako už e. įtrauktį ir e. įgūdžius visiems Europos piliečiams

Pramonės sektoriaus atstovai, politikos formuotojai ir pilietinė visuomenė balandžio 21 d. susirinko į 2016 m. skaitmeninės dienos renginį aptarti dabartinių pavojų ir galimybių, taip pat skaitmeninės ekonomikos įtraukties galimybių ir su ja susijusios galimos atskirties. Renginyje, kurį kartu organizavo EESRK ir asociacija Confrontations Europe, daugiausia dėmesio skirta skaitmeninei ekonomikai, kuri yra ES konkurencingumą, e. įgūdžius, lengvesnį persikvalifikavimą ir pilietinės visuomenės vaidmenį skatinantis veiksnys.

EESRK pritaria nuomonei, kad skaitmeninė ekonomika yra strateginės ekonominės svarbos ES valstybėms narėms sritis. Skaitmeniniai duomenys šiuo metu tampa pagrindu visose ekonomikos, valdžios, kultūros, socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros srityse. Galimybė novatoriškai panaudoti duomenis tampa pagrindiniu didesnio Sąjungos ekonomikos produktyvumo šaltiniu. Vis dėlto EESRK pabrėžia, kad siekiant visapusiškai pasinaudoti žinių ekonomikos potencialu labai svarbu perkvalifikuoti darbuotojus, kad jie turėtų būtinų gebėjimų dirbti atsirandančiose naujose profesinėse srityse ir ekonomikos sektoriuose. Tai ypač svarbu turint omenyje tai, kad 2020 m. 80 proc. darbo vietų reikės skaitmeninių žinių ir įgūdžių.

EESRK pažymi, kad visi galėtų pasinaudoti skaitmenine revoliucija, o prieiga prie infrastruktūros ir

© shutterstock/Artemio Sergio

priemonių turi būti laikoma viena pagrindinių žmogaus teisių. EESRK taip pat mano, kad ES ir valstybės narės turėtų suteikti skaitmeninę prieigą mokymosi visą gyvenimą priemonėmis ugdydamos e. įgūdžius. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas pažeidžiamoms visuomenės grupėms. Pilietinė visuomenė šiuo požiūriu atlieka pagrindinį vaidmenį, todėl EESRK ragina ES ir nacionalines ir vietos valdžios institucijas naudoti turimas dialogo struktūras susitikti su pilietinės visuomenės atstovais siekiant tiksliau nustatyti skaitmeninėje srityje kylančius poreikius. (sg)

Žmogiškasis pabėgėlių krizės veidas. EESRK eksponuojama Giles Duley darbų paroda

Giles Duley EESRK

Vykdant veiklą pabėgėlių ir migracijos srityje, EESRK šiuo metu eksponuojama tarptautiniu mastu pripažinto fotožurnalisto ir buvusio karo korespondento Giles Duley fotografijų paroda. Jose įamžinta daugybė vyrų, moterų ir vaikų, kurie kirtę Viduržemio jūrą atvyksta į Graikijos Lesbos salą.

Didžiosios Britanijos pilietis Giles Duley išgarsėjo savo nuotraukomis, atskleidžiančiomis humanitarines problemas ir konfliktų pasekmes. Paroda surengta bendradarbiaujant su Jungtinių Tautų vyriausiuoju pabėgėlių reikalų komisaru (UNHCR).

Per parodos atidarymą EESRK pirmininkas Georges Dassis pažymėjo, kad „dėl sienų saugumo neturi būti atmesti tie, kuriems reikia apsaugos dėl humanitarinių priežasčių“. Savo ruožtu Giles Duley nurodė: „Jokiu būdu nereikėjo leisti, kad taip atsitiktų. Pamatyti vaizdai mane sukrėtė ir pribloškė.“ UNHCR

atstovė Sophie Magennis teigė: „Šios nuotraukos suteikia balsą tyliesiems ir veidą miniai. Pabėgėlių padėtis Europoje yra sunki, bet valdoma problema – tačiau tik koordinuojamomis pastangomis. Turime baigti kurti bendrą Europos prieglobsčio sistemą rodydami tikrąjį solidarumą.“

G. Duley humanitarinę veiklą įkvėpė jo asmeninė patirtis. Šis aistringas fotografas buvo sunkiai sužeistas Afganistane. Patirti sužalojimai nenuslopino jo ryžto vėl imtis fotografijos. Ankstesnėje jo darbų parodoje **Viena šviesos sekundė** buvo pavaizduota tragiška žmogiškoji konfliktų kaina. Paroda vyko iki gegužės 20 d. (mm)

Užsienio politika prasideda viduje

Nauja ES užsienio ir saugumo politikos strategija

Neseniai priimtoje EESRK nuomonėje dėl siūlomoms užsienio ir saugumo politikos strategijos pabrėžiamas vidaus ir užsienio politikos ryšys ir pažymima, kad Europos vertybėms kenkia socialinė nelygybė ES. „Atrodo, nerealu manyti, kad ES užsienio ir saugumo politika bus sistemingesnė, bendresnė ir veiksmingesnė neužtikrinus, kad nedidėtų ekonominė ir socialinė ES valstybių narių tarpusavio nelygybė, – teigia nuomonės pranešėjas José María Zufiaur Narvaiza. – Europa turi dar kartą patvirtinti savo kaip lygybės gynėjos ir laisvės, saugumo ir klestėjimo skatinėjos poziciją.“

Ginti demokratiją užsienyje reiškia toliau plėtoti stiprią pilietinę visuomenę viduje. Tai yra svarbu siekiant palaikyti glaudesnius ryšius su kitų pasaulio šalių ir regionų pilietinėmis visuomenėmis.“ EESRK nuomone, dabar reikia didesnio ES biudžeto išorės veiksmams ir palankesnių sąlygų šalių kandidačių narystei, veiksmingos bendros saugumo ir gynybos politikos kaip atsako į pabėgėlių ir migrantų srautus ir postūmio prekybai bei investicijoms. (mm)

EESRK įsitikinimu, Europos aviacijos strategija bus sėkmingai įgyvendinta tik remiant visiems suinteresuotiesiems subjektams

Pramonės atstovai, politikos formuotojai ir įvairūs suinteresuotieji subjektai balandžio 21 d. susirinko į viešąjį klausymą dėl ES aviacijos strategijos įgyvendinimo, kurį surengė EESRK. Klausimas, kuriame daugiausia dėmesio skirta 2015 m. gruodžio mėn. Komisijos pristatytai aviacijos strategijai ir jos poveikiui darbo vietų kūrimui, ekonomikos augimui ir suinteresuotųjų subjektų įtraukimui, bus naudingas EESRK darbui rengiant nuomonę dėl aviacijos dokumentų rinkinio.

„Aviacijos strategija turėtų sukurti geresnę aplinką investicijoms siekiant pritraukti ES investuotojus. Tai sustiprins sektoriaus konkurencingumą ir apskritai jo vaidmenį ekonomikoje ir galiausiai paskatins ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą“, – teigė EESRK pranešėjas dėl Aviacijos strategijos Jacek Krawczyk.

Už transportą atsakinga Europos Komisijos narė Violeta Bulc savo pagrindinėje kalboje pažymėjo, jog „turime užtikrinti, kad Europos aviacija ir toliau pirmautų“.

Komitetas visapusiškai pritaria Komisijos holistiniam požiūriui. Strategija gali būti sėkmingai įgyvendinta tik tuo atveju, jei ją plačiai ir tvirtai remia visi aviacijos vertės tinklo dalyviai. Vienas iš EESRK nuomonės tikslų – nustatyti, kokių pasakų reikia, kad strategija būtų patraukli ir naudinga visiems: ES valstybėms narėms, oro transporto bendrovėms, oro uostams, oro navigacijos paslaugų teikėjams, gamintojams, profesinėms sąjungoms, aplinkosaugininkams ir vartotojų organizacijoms. (sg) ●

VILTIS EUROPAI! Kultūra, miestai ir nauji naratyvai

Kaip kultūra ir miestai gali padėti puoselėti viltį ir kurti naują Europos naratyvą? Kaip kultūra skatina ekonomikos augimą? Kaip miestai kultūrą įvairovę paverčia socialinėmis inovacijomis, sanglauda ir pasitikėjimu? Kita vertus, kaip kultūra ir menai gali atnaujinti ir atgaivinti miestus ir suteikti jiems naują tapatybę? Kokį vaidmenį gali atlikti kultūra ir menas formuojant ir įtvirtinant Europos tapatybę ir ryšius su kaimyninėmis šalimis? Ar jau metas naujam renesansui naujoje Europoje?

Tai tik keletas klausimų, kurie bus nagrinėjami 2016 m. birželio 20–21 d. Briuselyje vyksiančioje aukšto lygio konferencijoje. Renginį, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos Parlamento Kultūros ir švietimo

komitetu, Europos Taryba ir Vaizduojamojo meno centru BOZAR, organizuoja Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) įvairių interesų grupė, kuriai vadovauja pirmininkas Luca Jahier. Konferencijoje bus nagrinėjama, kodėl ir kada kultūros klausimai šiuo metu svarbūs Europoje.

Konkrečiau, konferencijoje bus svarstomos keturios temos:

- *Kultūra kaip ekonomikos augimo skatintoja*
- *Kultūra kaip miestų ir teritorijų atnaujinimo priemonė*
- *Kultūra kaip integracijos ir įtraukties priemonė*
- *Naujos Europos identiteto formos Europoje ir už jos ribų.*

Įvairių interesų grupės pirmininkas Luca Jahier

Renginyje taip pat suteiks progą pirmą kartą pristatyti EESRK užsakymu atliktą tyrimą „Culture Action Europe“ ir „Culture Action Europe and United Cities and Local Government“ (UCLG, Darbotvarkė 21).

Birželio 20 d. EESRK vyks kultūros vakaras, parodysiantis, kaip kultūra gali tapti pasauline dialogo, supratimo ir taikos stiprinimo priemone. (cl) ●

Artėjantis Maltos pirmininkavimas ES Tarybai. Darbdavių grupės dalyvavimas

Pasirengimas būsimam Maltos pirmininkavimui ES Tarybai buvo viena pagrindinių EESRK Darbdavių grupės pirmininko Jacek Krawczyk darbo vizito į Maltą temų. J. Krawczyk išreiškė grupės norą aktyviai bendradarbiauti su Maltos darbdavių organizacijomis ir vyriausybe rengiantis pirmininkavimui ES.

Pirmininkavimui ruošiasi ir visos pagrindinės Maltos darbdavių organizacijos: Maltos prekybos, verslo ir pramonės rūmai, Maltos viešbučių ir restoranų

Darbdavių grupės pirmininkas Jacek Krawczyk su Maltos Europos reikalų ministru Ian Borg

asociacija, Bendroji mažmeninių ir prekybinių sąjunga ir Maltos verslo

biuras. Jos nustatys keturias darbdaviams svarbias temas, kurios bus įtrauktos į darbotvarkę. Ji bus oficialiai pateikta Maltos ministrui pirmininkui ir parlamento valstybės sekretoriui bei pagrindinėms darbdavių organizacijoms Briuselyje.

Malta Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaus pirmą kartą. Pirmininkavimas prasidės 2017 m. sausio mėn., po Slovakijos pirmininkavimo, kuris numatytas 2016 m. antrojoje pusėje. (lj) ●

Profesinės sąjungos ir Jungtinės Karalystės referendumas dėl narystės ES

2016 m. balandžio 21 d. Darbuotojų grupės išplėtos sudėties prezidiumo nariai Londone susitiko su Didžiosios Britanijos profesinių sąjungų atstovais aptarti Jungtinėje Karalystėje įvyksiančio referendumo dėl narystės ES. Didelė dauguma Jungtinės Karalystės profesinių sąjungų pritaria tam, kad šalis liktų ES, nes, kaip pažymėjo keletas kalbėtojų, Europa turėtų visiems suteikti galimybę teisių, užimtumo ir ekonomikos klestėjimo požiūriu.

Dalyviai pasidžiaugė, kad Darbo tyrimų departamentas (*Labour Research Department*) Darbuotojų grupės prašymu pačiu laiku atliko tyrimą, kuris buvo paskelbtas, kai Jungtinės Karalystės vyriausybė pateikė profesinių sąjungų teisės akto projektą, kuris bene labiausiai per pastaruosius 30 metų suvaržo profesinių sąjungų teises. Šiuo tyrimu „Krizė ir darbo santykių raida Jungtinėje Karalystėje“ (*The crisis and the Evolution of Labour Relations*

Darbuotojų grupės išplėtos sudėties prezidiumo nariai su Didžiosios Britanijos profesinių sąjungų atstovais Londone

in the UK, <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.group-2-studies.39081>) paaikškinama tai, kas siūloma teisės akte,

TRUMPAI

EESRK ir Tuniso ketverto bendradarbiavimo stiprinimas

Baigiantis oficialiam dviejų dienų vizitui Tunise, EESRK pirmininkas Georges Dassis su Tuniso ketverto atstovais pasirašė susitarimą, kuriuo siekiama stiprinti Europos ir Tuniso pilietinės visuomenės ryšius.

Šio susitarimo pasirašymas yra labai teigiamas ženklas vadovams abiejose Viduržemio jūros pusėse, patvirtinantis esminį pilietinės visuomenės vaidmenį užtikrinant dalyvaujantį demokratiją Tunise ir plėtojant šios šalies santykius su Europa, įskaitant bendrą išsames ir visapusiško laisvosios prekybos susitarimo stebėseną. Derybos dėl šio susitarimo ką tik pradėtos.

Vizito metu Georges Dassis taip pat susitiko su ministrais, atsakingais už ryšius su pilietine visuomene, profesinį mokymą ir socialinius reikalus. Jis palankiai įvertino žodžio laisvę, demokratiją ir pilietinės visuomenės vaidmeniui teikiamą reikšmę. Nuo 2011 m., kai buvo panaikinta Tuniso ekonomikos ir socialinių reikalų taryba, EESRK glaudžiai bendradarbiauja su Ketverto įstaigomis siekdamas stiprinti pilietinės visuomenės vaidmenį šalies valdyme. Ketverto atstovai dalyvavo 2016 m. sausio 21 d. EESRK plenarinėje sesijoje ir patvirtino, kad dalyvaus 2016 m. spalio mėn. įvyksiančiame Europos ir Viduržemio jūros regiono ekonomikos ir socialinių reikalų tarybų aukščiausiojo lygio susitikime. (cad) ●

Pirmininko pavaduotojas Gonçalo Lobo Xavier neoficialiame užimtumo ir socialinių reikalų ministrų susitikime

Kalbėdamas balandžio 19 d. Amsterdame įvykusiame neoficialiame Europos Vadovų Tarybos užimtumo ir socialinių reikalų ministrų susitikime už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininko pavaduotojas pasakė: „Darbo jėgos judamas taip pat kartais siejamas su socialiniu ir darbo užmokesčio dempingu ir įsitikinimu, kad judūs darbuotojai vykdo pašalų turizmą. Šis įsitikinimas yra nepagrįstas, ir visi tyrimai rodo, kad judūs darbuotojai vyksta ten, kur yra laisvų darbo vietų, o ne siekia pasinaudoti socialinėmis ir viešosiomis paslaugomis.“

Susitikime, kuriame dalyvavo Nyderlandų ministro pirmininko pavaduotojas Lodewijk Asscher ir už užimtumą atsakinga Europos Komisijos narė Marianne Thyssen, aptarti būsimi veiksmai, pavyzdžiui, susiję su Darbuotojų komandiravimo direktyvos persvarstymu ir naujuoju Europos socialinių teisių ramsčiu. EESRK susirūpinimą kelia visuomenės supratimas ir priešiškas darbo jėgos judumui. Naujais duomenimis rodo, kad ES yra 8.3 mln. mobiliųjų darbuotojų, o tai sudaro tik 3,4 proc. visos Europos darbo jėgos. Jie gali būti mažiau apsaugoti nuo piktnaudžiavimo ir diskriminacijos turint omenyje socialinę apsaugą, darbo sąlygas ir darbo užmokesčių, galimybes naudotis socialinėmis lengvatomis ir mokytis. EESRK siekia aktyviai prisidėti prie būsimo Europos socialinių teisių ramsčio. Nuomonė šiuo metu rengiama. Jos pranešėjais paskirti trijų grupių pirmininkai: Jacek Krawczyk (Darbdavių grupė), Gabriele Bischoff (Darbuotojų grupė) ir Luca Jahier (Įvairių interesų grupė).

Kad būtų galima apžvelgti įvairius poreikius ir padėti visose ES valstybėse narėse, Komitetas iki 2016 m. rugsėjo mėn. vykdys stebėjimo misijas ir susitiks su socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės organizacijomis. Rezultatai bus įtraukti į Komisijos konsultacijas dėl Europos socialinių teisių ramsčio ir bus pasiūlyta priemonių užimtumo ir socialinės politikos srityse, visų pirma dėl lygių galimybių ir galimybių patekti į darbo rinką, deramų darbo sąlygų ir tinkamos bei tvartos socialinės apsaugos visiems.

EESRK kartu su Europos Komisija sieks užtikrinti, kad šios konsultacijos atspindėtų pilietinės visuomenės požiūrį. Komitetas pasiryžęs prisidėti prie šio proceso ir užtikrinti, kad ramstis pradėtų veikti taikant tinkamas ir teisiškai privalomas priemones, kurios yra vienintelis būdas pasiekti socialinę pažangą Europoje. (cad) ●

ir daroma išvada, kad keletas priemonių, kurių ėmėsi konservatorių vadovaujama vyriausybė, jėgų balansą darbo vietos klausimais pakreipė darbdavių naudai.

Todėl dalyviai išsakė nuomonę, kad Jungtinės Karalystės darbuotojams būtų geriau tokioje ES, užtikrinantis teises užtikrinantis *acquis* gina juos tokių išpuolių prieš darbuotojų teises atveju, ir kad darbuotojai Jungtinėje Karalystėje ir ES yra suinteresuoti kartu siekti geresnės socialinės Europos.

Posėdis baigėsi optimistine gaida: dalyviai pabrėžė, kad jie remia teisingą ir socialinę Europą, ir yra pasiryžę priešintis Jungtinės Karalystės profesinių sąjungų įstatymo projektui ir bet kokiam bandymui sumažinti darbuotojų teises Didžiojoje Britanijoje ar kitur. Neseniai Europos Komisijos pasiūlytas socialinių teisių ramstis yra tvirtas pagrindas, kuriuo remdamosi profesinės sąjungos gali įgyvendinti šiuos bendrus tikslus. (mg/fs) ●

EESRK info 23 kalbomis: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eesc-info>

Redaktoriai:
Alun Jones (vyriausiasis redaktorius)
Daniela Marangoni (dm)

Satu Kankala (sk)
Siana Glouharova (sg)
Silvia M. Aumair (sma)

Numerį parengė:
Anna Skulavikova (as)
Caroline Alibert-Deprez (cad)
Chloé Lahousse (cl)
Daniela Marangoni (dm)
Diaelhak Raguragui (dr)
Francisco Soriano (fs)
Leszek Jarosz (lj)
Marian Brestovansky (mb)
Margarita Gavanas (mg)
Milen Minchev (mm)
Natalia Schneiderova (ns)
Paola Braga Sunye (pbs)

Leidinio koordinatė:
Agata Berdys (ab)

Leidinyje baigtas 2016 m. gegužės 4 d.

Adresas
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard,
B-1040 Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
Faks. +32 2 546 9764
El. paštas eescinfo@eesc.europa.eu
Interneto svetainė: <http://www.eesc.europa.eu/>

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarinių sesijų metu.

Išspausdintą EESRK info versiją anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima gauti nemokamai Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Spaudos skyriuje.

Be to, EESRK info leidinį 23 kalbomis PDF formatu rasite EESRK interneto svetainėje

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eesc-info>.

EESRK info nėra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pobūdžio dokumentai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.

Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda į šaltinį – EESRK info – ir kopija nusiunčiama redaktoriui.

Tiražas 6 500 egz.

Kitas numeris bus išleistas 2016 m. liepos mėn.

2016 m. gegužės mėn. / 5

Leidinių biuras